

im ÇKDa. u. प्रत्यभियोग.

प्रत्यभ्यनुज्ञा (1. ज्ञा mit प्रत्यभ्यनु) f. Erlaubniß *Âçv. Gṛh.* 4, 7.
प्रत्यमित्र (1. प्र + अमित्र) adj. feindlich; m. Feind, Gegner *Vjutr.*
74. बल *MBh.* 8, 2153. नराधिप 14, 79. किमर्थं भवगान्धर्वः प्रत्यमित्रो
ऽभवद्युधि । सक्देवस्य 2, 1129. 1952. 3, 2937. 4242. 7, 1677. 8039. 8, 474.
12, 5801. 13. 5. 14, 2247.

प्रत्यय (von 3. इ mit प्रति) m. 1) Glaube an, feste Ueberzeugung von, Zu-
versicht, Vertrauen zu, Gewissheit; = विश्वास *AK.* 3, 4, 22, 149. *H. an.* 3,
492. *Med. j.* 89. fg. *HALĀJ.* 3, 62. = निश्चय *Med. HALĀJ.* — *Māṇḍ. Up.* 7. प्रत्य-
यो मोक्षलक्षणम् *MBh.* 3, 13461. fg. सान्निप्रत्ययसिद्धानि कार्याणि durch
das den Zeugen geschenkte Vertrauen so v. a. auf das Wort der Zeugen
M. 8, 173. 253. 262. *Spr.* 877. 2778. *Jāṇ.* 2, 53. अगमत्प्रत्ययं भूयो दृष्टा
सीतेति *MBh.* 3, 16228. 13, 4589. *R.* 4, 1, 62. 64. 3, 23. 35. 2, 352, 56. यदि
न प्रत्ययो ऽस्मासु विद्यते तव 4, 11, 2. प्रत्ययं गच्छ मे fasse Vertrauen zu
mir 6, 101, 7. 103, 17. *Kaṇ.* 3, 2, 11. 12. *Kuṁāras.* 4, 45. प्रायः प्रत्ययमाध-
ने स्वगुणोपपन्नमादरः 6, 20. मूढः परप्रत्ययनेयबुद्धिः *Mālay.* 2. *Spr.* 1991.
2256. *Çāk.* 11, 16. 67, 6. 69, 15. 103, 18. *Megh.* 8. *Kaṭhās.* 15, 106. 28, 149.
42, 103. 43, 206. स्त्रीवचःप्रत्ययो कृति विचारं मकृतामपि 49, 122. न मे
ऽस्ति तदीयशयैः प्रत्ययः *Pañāt.* 412, 1. 146, 14. 163, 4. 171, 11. सो
प्रते च प्रत्ययः संज्ञातः 224, 22. *Kaṭhās.* 32, 189. *Riḡa-Tar.* 2, 91. 3, 441.
485. 6, 309. °कारक *Spr.* 1746. *Verz. d. B. H.* 287, 1. 2 v. u. प्रत्ययप्र-
त्ययावृत्तं ebend. 6 v. u. *Bhāg. P.* 5, 3, 13. उत्पन्न° adj. *Vid.* 134. ज्ञात°
adj. *Hir.* 122, 21. अस्त्यत्र प्रत्ययो मम ich bin davon überzeugt *Kaṭhās.*
2, 67. कः प्रत्ययो ऽत्र wie kann man sich davon überzeugen? 6, 15. *Pañ-*
āt. 64, 12. 83, 3. 256, 11. अहं पूर्वाधीतविद्यायाः प्रत्ययः क्रियते (lies क्रि-
यताम्) wir wollen uns von der Wahrheit der früher erlernten Wissen-
schaft überzeugen 244, 1. वदामि प्रत्ययं तव ich werde dir Etwas sagen,
was dich von der Wahrheit überzeugen wird, *Som. Nāla* 142. (स्त्री)
नेत्रमप्रत्ययानाम् *Spr.* 392. आत्मन्यप्रत्ययं चेतः *Çāk.* 2. स° adj. Vertrauen
habend *Kaṭhās.* 28, 141. *Daṣak.* in *Benf. Chr.* 192, 17. वाचि *Riḡa-Tar.*
4, 464. सप्रत्यया वृत्तिः ein zuverlässiger, sicherer Lebensunterhalt *Spr.*
383. — 2) Verständniß. Annahme; Vorstellung, Begriff, Idee; = ज्ञान
AK. H. an. Med. HALĀJ. Kāṭṣ. *Çr.* 13, 1, 9. 22, 3, 44. 46. 25, 1, 3. अ-
र्थ° *Nir.* 1, 15. *Kaṇ.* 7, 2, 20. *Ind.* 8, 216. वैनाशिकास्त्वकृमिति प्रत्यये *Çāk.*
zu *Brh. Âr. Up.* S. 8. घटद्वयमितिप्रत्ययवत् स्त्रीमुखं चन्दनमुखमित्यादि-
प्रत्ययादिषु विषये सुखाद्युचितम् *Sāṁkhyaśāra* bei *Nīlak.* 80, 89. *Tattvas.*
9. अभावप्रत्ययालम्बना वृत्तिनिद्रा *Jogas.* 1, 10. 18. 2, 20. *Çāk.* zu *Brh.*
Âr. Up. S. 37. *Vedāntas.* (Allah.) No. 123. *Schol.* zu *Kap.* 1, 45. *Madhus.*
in *Ind. St.* 1, 22, 5 v. u. *Kull.* zu *M.* 6, 72. *Tattvas.* 44. °सर्ग *Sāṁkhjak.*
46. — 3) Grund, Ursache *AK. H. an. Med. HALĀJ.* भवप्रत्ययो विदेहप्र-
कृतिलयानाम् *Jogas.* 1, 19. अन्नायप्रत्ययो विधिः auf dem Texte beruhend
Kauc. 1. *Ragh.* 10, 3. *Kuṁāras.* 3, 18. येषां स्वप्रत्ययः स्वर्गः *MBh.* 13, 376.
स्वकर्मप्रत्ययात् 77. 81. 12, 7864. bei den Buddhisten mitwirkende Ur-
sache *Colendr. Misc. Ess.* I, 398. *Lalit.* ed. *Calc.* 212, 6. Ursache *Wassiljew*
226. fg. — 4) Berühmtheit प्रथितव) *H. an. Med. P.* 8, 2, 58. — 5) Mittel
(सहकारिन्) *Triḥ.* 3, 2, 10. — 6) Auflösung (?) *Verz. d. Oxf. H.* 198, a, 4;
vgl. *Ind. St.* 8, 425. fg. definitiv *Aufrechet.* — 7, ein nachfolgender Laut
H. V. Prāt. 1, 20. 2, 28. 4, 16. *VS. Prāt.* 3, 8. — 8) Suffix *AK. H. an. Med.*

IV. Theil.

VS. Prāt. 5, 13. *AV. Prāt.* 2, 87. 3, 3. *P.* 4, 1, 61. 2, 41. 3, 1, 1. 4, 1. *Ragh.*
11, 56. *AK.* 3, 6, 29. — Die Lexicographen kennen noch folgende
Bedd.: Versicherung, Schwur (शपथ) *AK. H. an. Med. HALĀJ.* Höhle (र-
न्ध्र); Untergebener (अधीन) *AK. Brauch, Sitte (आचार)* *H. an. Med. re-*
ligiöse Betrachtung; ein Haushälter, der sein eigenes Feuer hat, Nān.
Ratnam. bei *Wils.*

प्रत्ययकारिन् (प्र + का°) 1) adj. Vertrauen erweckend. — 2) f. ई
Siegel Trik. 2, 8, 29.

प्रत्ययत्व n. nom. abstr. von प्रत्यय 3. *Madhus.* 26.

प्रत्ययन (von 3. इ mit प्रति) enklytisch nach einem verbum fin. gaṇa
गोत्रादि zu *P.* 8, 1, 27. 57.

प्रत्ययनस्त्वं n. Wiedererlangung (nach dem Comm.) *TBr.* 4, 1, 9, 6. 7.

प्रत्ययिक (von प्रत्यय) adj. am Ende eines comp. vielleicht beruhend
auf: आत्म° (शास्त्र) *MBh.* 12, 8963.

प्रत्ययित (wie eben) adj. zuverlässig, erprobt gaṇa तारकादि zu *P.*
5, 2, 36. *AK.* 2, 8, 1, 13. *H.* 734. द्विज *Kaṭhās.* 13, 68. सायक *R.* 6, 92, 30.
fehlerhaft für प्रत्यापित *Pañāt.* 216, 28. — Vgl. प्रत्यापित.

प्रत्ययिन् (wie eben) adj. des Vertrauens würdig, zuverlässig: चर *R.*
6, 5, 18. *Spr.* 1149.

प्रत्यरा (1. प्र + अर) m. Nebenspeiche *Çvetiçv.* *Ur.* 1, 4.

प्रत्यरि (1. प्र + अरि) m. ein ebenbürtiger Feind, ein Jmd gewachse-
ner Gegner: त्वं क्षेषो प्रत्यरिर्वधे *MBh.* 8, 1456. 13, 5083.

प्रत्यरि (1. प्र + अरि) m. Nebensonne *Varāṇ. Brh.* S. 29, 31. 33.

प्रत्यर्चन (von 1. अर्च mit प्रति) n. Erwidierung einer Ehrenbezeichnung,
eines Grusses *MBh.* 12, 13914.

प्रत्यर्थक m. = प्रत्यर्थिन् Widersacher *Vjutr.* 74.

प्रत्यर्थम् (1. प्र + अर्थ) adv. bei jeder Sache u. s. w. *P.* 2, 1, 6. *Sch.*
Madhus. 21. fehlerhaft für अत्यर्थम् *Ar.* 4, 61; vgl. *MBh.* 3, 12052.

प्रत्यर्थिक am Ende eines adj. comp. von प्रत्यर्थिन् Widersacher: ब-
हु° (राज्य) *MBh.* 12, 12003. 13, 968.

प्रत्यर्थिन् (1. प्र + अर्थिन्) 1) adj. feindlich, subst. Widersacher, Geg-
ner, Nebenbuhler *AK.* 2, 8, 1, 11. *H.* 729. *Med. n.* 194. *HALĀJ.* 2, 301. °पृ-
थ्वीपति *Prab.* 3, 7. *Inscr.* in *Journ. of the Am. Or. S.* 6, 503, *Çl.* 9, 304.
Çl. 13. प्रत्यर्थिभूतानामपि तो समाधेः शुश्रूषमाणाम् *Kuṁāras.* 1, 60. सरसि-
जप्रत्यर्थि पाणिद्वयम् wetteifernd mit *Sāh.* D. 41, 12. — *MBh.* 3, 1678.
Kaṭhās. 43, 102. — 2) m. der Verklagte *Med. Çabdar.* im *ÇKDa.* M. 8,
79. *Jāṇ.* 2, 6. *MBh.* 2, 225. *Mṛkṣh.* 141, 9. *Ragh.* 17, 39. *Riḡa-Tar.* 6,
25. 33. 44. *Dhūrtas.* 89, 20.

प्रैत्यर्थि adj. etwa zur Hälfte beteiligt an (gen.), gleichberechtigt,
gleichstehend (*TBr.* Comm. 1, 536): प्रत्यर्थि देवस्य देवस्य मुक्ता *RV.* 10,
1, 5. यज्ञानाम् 26, 5. Von derselben Wurzel wie अर्थ.

प्रत्यर्पण (voni caus. von अर् with प्रति) n. das Zurückgeben, Wieder-
geben *Ragh.* 15, 85. *Kull.* zu *M.* 8, 195. 9, 73.

प्रत्यर्पणीय (wie eben) adj. zurückzugeben, wiederzugeben *Kull.* zu
M. 8, 195.

प्रत्यर्थ (von 2. अर्थ mit प्रति) m. etwa Wand. Seite (eines Hügels): द-
न्तिणाप्रवणास्य प्रत्यर्थे स्मशानं कुर्यात् *Çat.* Br. 13, 8, 4, 8.

प्रत्यर्कम् (1. प्र + अर्क) adv. in यथा° je nach Verdienst *Vjutr.* 147.